

Cirkulär ekonomi och lagstiftning i möbelindustrin

Cirkulär ekonomi, som ett alternativ till en linjär ekonomi, väcker tankar, möjligheter, frågor och utmaningar. En av dem gäller lagstiftning, då befintlig lagstiftning generellt kan sägas ha en linjär logik. Men hur fungerar det då med lagstiftning och cirkulär ekonomi?

Möbler involverar flera olika myndigheter

Beroende på produktgrupp är olika myndigheter involverade, och därmed olika regelverk. Gällande möbler och frågor kring återbruk involverar det bland annat:

- Arbetsmiljöverket (gällande motoriserade eller fjäderdrivna möbler, till exempel höj- och sänkbara skrivbord, och i relation till Maskindirektivet)
- Elsäkerhetsverket (gällande möbler med integrerad el, till exempel konferensbord, och i relation till Lågspänningsdirektivet)
- Konsumentverket (gällande övriga möbler, och i relation till Produktsäkerhetslagen)
- Kemikalieinspektionen (vad gäller alla möbler, och i relation till REACH- och RoHS-direktiven)
- Naturvårdsverket (gällande möbler främst med integrerad el)
- Swedac (ansvarig myndighet för samordning av den svenska marknadskontrollen)
- Upphandlingsmyndigheten (ger stöd till upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer)

Utmaningar och möjligheter med cirkularitet och lagstiftning

Cirkularitet har ett brett perspektiv och tar sig därav många olika uttryck i möbelbranschen (design för lång livslängd, modularitet, uthyrning, begagnatförsäljning etc.). Försäljning av begagnade möbler och "återtillverkning" är ett sätt att cirkulera möbler. Det kan till exempel gälla möbler som säljs begagnade och som är i så pass bra skick att de kan säljas utan att först behöva repareras. Det kan också handla om möbler som förändras på något vis; byte av bordsskiva, tyg eller liknande. Ett annat sätt att cirkulera möbler att hyra ut dem, istället för att sälja dem till en kund. Dessa typer av cirkulära affärsmodeller ger dock upphov till nya typer av frågeställningar. En av dessa frågor gäller ifall en användare skadar sig på en begagnad eller återtillverkad produkt. Vem bär då ansvaret? En annan aktuell fråga är vilka förändringar som är ok att göra på en möbel och fortfarande uppfylla de krav som finns i till exempel Lågspänningsdirektivet eller Maskindirektivet. Bland de olika direktiven och regleringarna finns det ibland olika definitioner, och det kan vara svårt att veta hur dessa ska appliceras i en linjär kontext.

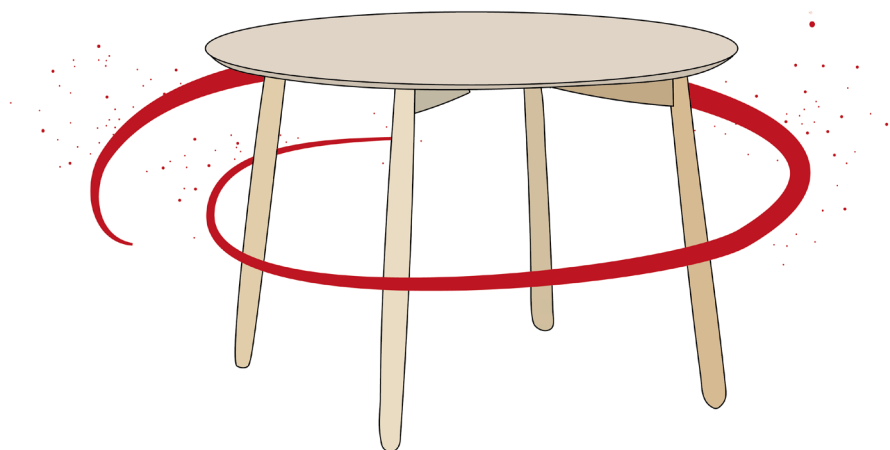
För att reda ut vilken lagstiftning som gäller vid cirkulära flöden, och för att undanröja hinder för en cirkulär logik, kan därför en dialog behövas, med fokus på att skapa en förståelse tvärs olika myndigheter för de utmaningar som finns mellan cirkularitet och lagstiftning, men också vad för möjligheter det kan finnas att överkomma svårigheter.

Läs mer på
nästa sida!

Exempel

För att diskutera frågan om cirkulär ekonomi och lagstiftning i möbelindustrin har en sådan dialog påbörjats inom projekt Cirkulära möbelflöden. RISE, Elsäkerhetsverket, Konsumentverket, Kemikalieinspektionen, Swedac och branschorganisationen TMF (Trä- och möbelföretagen) samlades i september 2019 för ett inledande rundabordssamtal, med syfte att ha en gemensam diskussion om hur relationen cirkularitet och lagstiftning ser ut idag och i framtiden. Tanken var också att lyfta och diskutera möjligheter och utmaningar på vägen framåt, och att göra detta i en grupp där många olika perspektiv fanns närvarande. Rundabordssamtalet genererade många intressanta diskussioner kring bland annat produktsäkerhet, vem som bär ansvar vid eventuella olyckor med återbrukade möbler, vikten av information och spårbarhetsdokumentation för kravuppfyllnad, stöd för cirkularitet och återbruk vid upphandlingar, personcertifiering och riskbedömningar.

Det blev tydligt att myndigheter ibland har olika definitioner för till exempel reparation eller återbruk, vilket kan få konsekvenser i hur lagar ska tolkas eller tillämpas.

Fortsatta samtal behövs för att vidare diskutera relationen mellan cirkularitet och lagstiftning, både i dagsläget och i ett framtida perspektiv. Inom möbelområdet identifierades särskilt behov av fortsatt myndighetsdialog inom framför allt produktsäkerhet och frågor om cirkularitet och upphandling.

Läs mer

- Arbetsmiljöverket www.av.se
- Elsäkerhetsverket www.elsakerhetsverket.se
- Kemikalieinspektionen www.kemi.se
- Konsumentverket www.konsumentverket.se
- Naturvårdsverket www.naturvardsverket.se
- Swedac www.swedac.se
- TMF, Trä- och möbelföretagen www.tmf.se
- Upphandlingsmyndigheten www.upphandlingsmyndigheten.se